

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Філологічний факультет
Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор із науково-педагогічної
роботи Н.В. Михальченко
«30» серпня 2023 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Послідовний переклад та техніки нотування**

Ступінь бакалавра
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
035 Філологія
035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша - англійська
Освітня програма: Переклад

2023-2024 навчальний рік

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Єфименко Тетяна Миколаївна, доцент кафедри германської філології, кандидат філологічних наук.

РЕЦЕНЗЕНТ: к. філ. н., доцент кафедри англійської філології та прикладної лінгвістики Херсонського державного університету Просяннікова Я.М.

Програму схвалено на засіданні кафедри германської філології

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри германської філології (Мироненко Т.П.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол від “28” серпня 2023 року № 1

Голова навчально-методичної комісії (Дем'яненко О. Є.)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол від “30” серпня 2023 року № 12

Голова навчально-методичної ради

Анотація

У процесі вивчення дисципліни «Послідовний переклад та техніки нотування» розглянута система перекладацького скоропису як допоміжного засобу для пам'яті під час усної перекладацької діяльності, базові теоретичні положення про особливості перекладу з української мови на англійську та з англійської на українську; визначено особливості формування мовної особистості сучасного студента; проаналізовано нормативно-правову базу підготовки майбутніх перекладачів англійської мови (освітньо-професійна програма, вимоги до укладання навчальної та робочої навчальної програм); досліджено розвиток перекладацької компетенції та загальних умінь спілкування; формування впевненості щодо використання мови як засобу комунікації та перекладу; формування початкових практичних навичок обробки тексту у процесі перекладу з української мови на англійську; активізація вживання специфічних мовних елементів у перекладі з української на англійську мову (підходи до навчання мови, закономірності, принципи, методи, прийоми та засоби навчання); схарактеризовано систему аудиторних занять у ЗВО (лекція, практичне, семінарське, лабораторне заняття), технологію організації самостійної роботи студентів та практичної підготовки (види практик у ЗВО, компоненти виробничої практики); розкрито особливості змішаного навчання і роль дистанційного в його системі; інформаційно-освітні ресурси дистанційного навчання; з'ясовано види навчально-, навчально-дослідницької, науково-дослідницької роботи (навчально-дослідницька робота, науково-дослідницька робота, науково-організаційні заходи) майбутнього філолога; складники його науково-комунікативної компетентності.

Ключові слова: Послідовний переклад, техніки нотування, технологія навчання, аудиторні заняття, поза аудиторна робота, змішане навчання, дистанційне навчання, науково-дослідницька робота.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Послідовний переклад та техніки нотування» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності «035 Філологія» за освітньо-професійною програмою «Переклад».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасна система перекладацького скоропису як допоміжного засобу для пам'яті під час усної перекладацької діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: Практичний курс основної іноземної мови, Практичний курс перекладу з першої іноземної мови, мовознавство.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1. 1. Мета: викладання навчальної дисципліни «Послідовний переклад та техніки нотування» є отримання необхідних знань і навичок скороченого запису при послідовному перекладі.

1. 2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є: виробити у студентів навички швидко і правильно фіксувати кожну думку оратора незалежно від темпу мовлення за допомогою особливої скороченої форми записів; удосконалити вміння студентів виконувати роль посередника в усному спілкуванні з високим рівнем якості перекладу; всебічно збагатити словниковий запас студентів та підвищити їх загальноосвітній рівень.

Програмні результати навчання:

ПРН 1.Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 9.Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 11.Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 17.Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9.Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

II. Фахові:

ФК 1.Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу

знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 6.Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7.Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 10.Здатність здійснювати лінгвістичний та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11.Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Кредит 1. Вертикальне розташування тексту

Тема 1. Принцип вертикального розташування записів. Група підмету, речева техніка, мнемотехніка и переключение, универсальная переводческая скоропись

Тема 2. Група присудку, речева техніка, мнемотехніка и переключение, универсальная переводческая скоропись

Кредит 2. Складні речення

Тема 3. Складні речення, речева техніка, мнемотехніка и переключение, универсальная переводческая скоропись.

Тема 4. Тренування універсальної перекладацької скоропису (УПС). Переклад коротких новинних повідомлень з листа і на слух.

Кредит 3. Перекладацькі символи

Тема 5. Перекладацькі символи, речева техніка, мнемотехніка и переключение, универсальная переводческая скоропись.

Тема 6. Символи у реченнях та текстах. Переклад інтерв'ю з відомими діячами. Переклад новин з теми.

Кредит 4. Переклад скорочень та абревіатур

Тема 7. Використання скорочень та абревіатур у перекладі, тренувальні вправи на проведення смислового аналізу, вертикальне розташування групи підмета та присудка, застосування перекладацьких символів у процесі послідовного перекладу текстів різних функціональних стилів.

Кредит 5. Переклад новин з теми.

Тема 8. Тренувальні вправи на проведення смислового аналізу, переклад невеликих новинних повідомлень на слух. Освоєння вокабуляра з теми.

Кредит 6. Перекладацький скоропис

Тема 9. Ознайомлення та засвоєння перекладацького скоропису.

Кредит 7. Смисловий аналіз

Тема 10. Ознайомлення та засвоєння смислового аналізу.

3. Рекомендована література

Базова:

1. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. Навчальний посібник / За ред. Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 152 с.
2. Ребрій О.В. Перекладацький скоропис / За ред. Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. – Вінниця: Поділля-2000, 2002. – 112 с.

Допоміжна:

1. Алексеева И.С. Профессиональный тренинг переводчика / Алексеева И.С. – СПб.: Союз, 2004. – 278 с.
2. Карабан В.І. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову: Навчальний посібник-довідник для студентів вищих навчальних закладів зі спеціальності «Переклад» / В'ячеслав Карабан; Джеймс Мейс. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 608 с.
3. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение / Комиссаров В.Н. – М.: ЭТС, 2002. – 421 с.
4. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу = Theory and practice of translation: аспектний переклад. Підручник / І.В. Корунець; ред. О.І. Терех. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 448 с.
5. Латышев Л.К. Структура и содержание подготовки переводчиков в языковом вузе / Л.К. Латышев, В.И. Привоторов. – Курск: РОСИ, 1999. – 136 с.
6. Мирам Г., Гон А. Профессиональный перевод: Учебное пособие. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2003. – 136 с. + CD
7. Основи перекладу = Basic Translation: A course of lectures on translation theory and practice for institutes and departments of international relations: Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин: Навчальний посібник / Г.Е. Мірам, В.В. Дайнеко, Л.А. Тарануха, М.В. Грищенко, О.М. Гон. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2002. – 240 с.
8. Переклад англійської економічної літератури: економіка США. Загальні принципи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Л.М. Черноватого, В.І. Карабана. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 496 с.
9. Петренко Н.М. Interpreting by Interpreting: Тренінг з усного перекладу: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 260 с.
10. Чернов Г.В. Основы синхронного перевода. – М.: Высшая школа, 1987. – 256 с.
11. Чужакин А.П. Прикладная теория устного перевода и переводческой скорописи: курс лекций / Чужакин А.П. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Р. Валент, 2003. – 232 с.
12. Albl-Mikasa M. (Non-) Sense in note-taking for consecutive interpreting / M. Albl-Mikasa // Interpreting. – Amsterdam: John Benjamins, 2008. – Vol. 10. – № 2. – P. 197-233.

4. Форми підсумкового контролю: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання: контрольні роботи, самостійна робота студента, написання реферату, участь у конференції, створення індивідуального проєкту.